

УПРАВЛІНСЬКО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ІНТЕГРАЦІЇ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДХІД

Жадько К.В. (м. Запоріжжя)

Стаття присвячена обґрунтуванню необхідності розгляду проблем соціально-економічної інтеграції регіонів України під кутом зору філософських визначень людини та виробленню на їх підставі управлінсько-правових засобів соціалізації, оскільки право є органічною складовою соціально-філософського знання.

Ключові слова: *управління, право, інтеграція, соціалізація, регіональна соціалізація, соціальна філософія, державна політика*

Вступ

Україна, отримавши політичну незалежність, постала перед досить складною проблемою політичної, економічної, духовно-культурної та релігійної самоідентифікації. Адже в попередній період всі сфери життя були підпорядковані єдиній ідеології, ціллю якої було створення не тільки єдиного народногосподарського комплексу, але і єдиної політико-культурної спільноти – радянського народу. Потрібно сказати, що багато в чому такий цілеспрямований підхід до здійснення зазначеної мети був досягнутий. З іншого боку, процеси демократизації, започатковані у другій половині 80-х років ХХ ст. в СРСР, пробудили до життя відмінності між людьми, що проживають в різних регіонах України. І саме вони досить суттєво заважають розвитку економіки, заради виведення якої з кризи перебудова всіх сфер суспільного життя якраз і започатковувалась.

Мета статті

Обґрунтувати тісний взаємозв'язок соціокультурних відмінностей між населенням різних регіонів України та перманентним кризовим станом економіки і запропонувати певні управлінсько-правові механізми ефективного проведення економічної політики держави, яка б враховувала загальносуспільні та регіональні особливості суспільства загалом. Виходячи з цього, **об'єктом статті** є сучасне українське суспільство з притаманним йому адміністративно-територіальним поділом. **Предмет статті** – виявлення властивих йому ментальних особливостей, які слід покласти в основу вироблення соціально-інтегративної управлінської політики держави.

Обговорення проблеми

Для ефективного аналізу даної проблеми потрібно виходити з того, що суб'єктом суспільного життя в усіх його сферах є людина. Кризові стани в різні періоди історії людства загалом, будь-якої країни зокрема зумовлені тим, що людина у своїй безпосередній взаємодії з іншими людьми зовсім не демонструє себе як суб'єкт розумно-вольової дії. Державні органи, здійснюючи управлінську функцію, зобов'язані враховувати реальний, а не ідеальний, як це має місце в науці, для якої методи абстрагування, формалізації та ідеалізації є необхідними для виявлення тенденцій історичного (досить тривалого в часі), соціального портрет людини. Саме його ми маємо в психоаналітичній філософії, сучасній філософській

антропології, конфліктології, яка розкриває причини породження конфліктних ситуацій та намічає шляхи їх вирішення. Вкрай важливо при цьому послуговуватись не тільки класичними методологічними засадами, але й застосовувати синергетичний підхід до управління суспільними процесами. Як зазначає проф. В.Воронкова, саме він „робить акцент на **самоорганізації**, на самозмінюючих структурах, коли необхідні процеси „організують самі себе”. В організаціях слід виділити два полярних способи побудови структур: ієрархію і **гетерархію**. Дослідження доводять, що надскладні завдання можуть вирішуватись лише в структурах, де відсутня монопольна авторитарність, де спостерігається поліцентричний розподіл повноважень” [1]. Ефективний розвиток економіки в країнах Західної демократії має своїм підґрунтям об’єктивно-науковий підхід до людини як багатовимірної істоти. Більше того, як істоти, що значно більшою мірою вмотивовує свою поведінку природно-фізіологічними чинниками, аніж соціальними в їх моральному спрямуванні. Ми хотіли б відзначити, що і Маркс як видатний теоретик соціально-економічного розвитку людства, а зовсім не теоретик політико-партійного шляху побудови комунізму, виходив з того, що мораллю політичної економії є чистий прибуток, а політичною економією моралі є чиста совість. Причому, як поняття вони несумісні за своїм змістом. Це означає, що у практичній політиці має діяти правило: або чистий прибуток і тоді розвивається громадянське суспільство і правовий тип держави, яка діє за дозвільним принципом, або ж чиста совість і тоді будується суспільство, яке постійно апелює до моральних чеснот, підпорядковуючи їм як політику – відмирання держави, так і економіку – вона має задовольняти розумні потреби людини, визначені суто моральними міркуваннями: „всім сестрам по сережці”. У першому випадку ефективність розвитку суспільства досягається засобами наукової об’єктивної організації праці на засадах менеджменту як практичної методології організації його життєдіяльності; в другому воно стає залежним від суб’єктивних особливостей політичних моралізаторів, що породжує політику суб’єктивізму й волюнтаризму. Історія невдалих спроб реформувати економіку радянського суспільства підтверджує безумовну пріоритетність економіко-правового, а не морального, визначеного владними партійними амбіціями, підходу до практичної управлінської політики. Такої науки, як державне управління взагалі не існувало. Натомість мова йшла про „ленінські норми партійного будівництва” та „партійне керівництво економікою”. Хибним був і підхід до визначення сутності людини, яка зводилась до того, що „у своїй дійсності вона є сукупністю всіх суспільних відносин”. Насправді ж загальні поняття мають свою дійсність в тому, що вони діють ефективно тільки в індивідуально-особистісному, а не колективному, їх застосуванні. Це також означає, що політика держави як загальносуспільної інституції має йти від людини до іншої людини в межах певного регіону зі всіма його особливостями. Тобто знизу доверху, а не навпаки. Це висотні засоби виробництва, наприклад, бурові установки, будуються зверху. Але також на землі. Влада у вигляді конусу не означає,

що суспільством можна ефективно управляти, сидячи наверху, на вістрі та спостерігаючи, що відбувається внизу. Влада – це коло, в якому є центр, але вся влада – це вся площа кола (все суспільство) зі всіма властивими йому сегментами (регіонами). У взаємодії вертикальної та горизонтальної соціальної мобільності пріоритет має належати горизонтальній. Як тому, що ніхто з правової точки зору не може вивищуватись над іншими суб'єктами взаємодії – перед законом всі рівні, так і тому, що суспільний конус у головній своїй вертикальній проекції суть коло. В ньому є центр, але він не вищий, не зависає над його площею – він лише його необхідний елемент.

Проблеми, які супроводжують становлення української державності й суспільності, зумовлені, головним чином, дією на свідомість принципів ієрархічно-вертикальної моделі існування суспільства і, відповідно, управління ним. Звідси хибне розуміння центру і влади, коли вона, а не можливість і право впливати на прийняття управлінських рішень є їх суттю. Центром є кожна людина в суспільстві, яка в силу певних обставин може тимчасово обійняти так звану центральну владу. Якщо це так, а це саме так у громадянському демократичному суспільстві, то варто центром всієї освітньо-управлінської політики держави робити кожен людину, формуючи сферу властивої їй мотиваційної свідомості у вище наведеній взаємозалежності горизонтальної та вертикальної мобільності. Крім того, потрібно, як вище ми відзначали, виходити не з ідеалізованої, абстрагованої та формалізованої сутності, а з тієї, яка враховує її природно-психофізіологічні та соціокультурні особливості. Якщо взяти Україну, то вона, з одного боку, тобто за міжнародними нормами, є моноетнічною країною. З іншого, в ній проживають представники понад сотні інших народів, свідомість яких визначена еkleктичною психофізіологічною та соціокультурною сумішшю мотиваційних домінант. Крім того, якщо взяти власне українців, то вони, як і громадяни всіх інших національностей, що, згідно Конституції України, складають Український народ, неоднорідні за впливом на мотиваційну сферу свідомості регіонально визначених чинників, про які вже йшлося. Зважаючи на сказане, в суспільно-гуманітарні дисципліни досить потужно вторгаються методи природознавства. Йдеться, насамперед, про синергетичні методологію, яка розглядає принципи й закономірності самоорганізації систем, що розвиваються нелінійно. Менеджмент державного управління, який опікується економічною проблематикою, може здійснюватись ефективно в тому випадку, коли буде враховувати саме природно-фізіологічну й соціально-біологічну визначеність поведінки людини. Наведемо основні домінанти, які розробляють різні філософські вчення подібного штибу. 1. Психоаналітична філософія. Людина мотивує свою поведінку в суспільстві вродженими їй психофізіологічними чинниками, яким повною мірою не можуть протистояти моральні заборони (табу). Це прояви інстинкту агресії, без якого в природному світі не може відбуватись продуктивний і перспективний відбір життєздатних особин, та сексуального, без прояву якого не буде збережена родо-видова відмінність. 2. Філософська

Управлінсько-правові засоби інтеграції регіонів України: соціально-філософський підхід

антропологія К.Лоренца, Е.Морена. Перший є лауреатом Нобелівської премії в галузі етології, яка вивчає поведінку стадних тварин та проектує її на суспільну поведінку людини. На цій підставі робиться висновок про те, що людину не можна визначати як суб'єкта розумно-вольової дії, а швидше як суб'єкта агресивної поведінки. Другий, будучи керівником Інституту людини в Парижі, визначає людину як істоту, що вносить в навколишнє середовище надмір хаосу й неупорядкованості. Звідси її визначення в якості *homo sapiens est homo demens*, або ж розумний безумець. 3. Філософія життя А.Шопенгауера, Ф.Ніцше. Перший виходив з того, що розум підпорядковується волі, а не навпаки. Самопізнання можливе в тому випадку, коли людина з себе самої розуміє природу, а не себе з природи. Тому її поведінка визначена вродженим характером, а не моральними принципами, визначеними розумом. Любити своє існування – імператив волі до життя: „Все для мене і нічого для іншого!”. Ось чому „мотивація – це причинність, видима зсередини”. Другий закликав пересічну людину до подолання в собі будь-яких впливів „мораліну”. Вона має брати приклад з міфічних богів, які демонструють їй приклад позаморального способу життя. Іншими словами: потрібно стати над собою слабким, моральним, щоб бути сильним, бути надлюдиною, героєм. 4. Екзистенціальна філософія С.К'єркегора. Вважав, що не можна побудувати систему буття – вона його нищить. Буття – це дух життя, а не дух логіки. Кожна людина – центр, і світ обертається навколо неї. Істина має бути не об'єктивною, а людською, адже тільки „суб'єктивність є дійсність”. Основа людського буття патетична (споріднена з патологічною), пристрасна. Тут діє принцип або:або, або те, або інше – третього не дано. Має бути воля до віри у свою екзистенцію, своє буття, а не знання, яке робить людину безвільною, невільною й підневільною. 5. Міфологічна філософія. Ґрунтується на попередніх принципах, оскільки визначає міф як магічну й героїчну історію власного імені людини. Під іменем розуміється людське бажання, інтерес, пристрасть. Зупинимось на цих природно-біологічних визначеннях людини та її буття. Вони мають незаперечне значення для мотивації її соціального буття. Інтеграція будь-якого суспільства неможлива без того, щоб управлінсько-політичний менеджмент не Ґрунтувався на засадах права людини на вільне виявлення своїх природних потенцій. Їх актуалізація має бути дозволеною, тому імперативом її суспільної соціалізації може бути тільки принцип „дозволено все, що не заборонено законом”. Регіональна політика, проте, не означає, що це має бути політика обласних чи районних адміністрацій. Адекватним, природно визначеним суб'єктом регіоналізації країни є біогеоценоз в його тривалій історичній ретроспективі. Якщо державне управління буде спиратись на специфічні відмінності громадян країни в щойно зазначеній визначеності, воно має перспективи бути ефективним.

Нинішні регіони України, що відомо, створені довільно, без урахування природно-біологічних та соціокультурних чинників. Спроби провести адміністративну реформу заслуговують на схвалення, але є великі сумніви в тому, що новий територіальний поділ буде об'єктивним,

адекватним регіональній енергії населення. Він також в якості критерію не може обрати традиційний історичний поділ країни на Полісся, Слобожанщину, Подніпров'я, Волинь, Галичину тощо. Адже в наш час населення суттєво перемішане, маргіналізоване, відірване від умов „рідного краю”. Тому потрібно вивчати специфічні прояви ментальності в історично сформованих регіонах, як і в тих, що функціонують майже століття, щоб виявити властивий їм об'єктивний дух. Це має суттєве значення для економічного розвитку країни в цілому. Гасло нині правлячої політичної сили „Сильні регіони – сильна Україна” спрацює тільки тоді, коли вони, з одного боку, стануть продуктивною силою об'єктивного духу населення території, а не суб'єктивного духу її партійних керівників, з іншого, будуть ідентифіковані як суб'єкти певної держави, а не певного регіону, який пишається тим, що „не жене порожняк”. Тут для прикладу можна послатись на федеративний устрій США, ФРН, конфедеративний Швейцарії тощо. Науково-практична конференція, присвячена проблемам економічної соціалізації регіонів України, дасть плідні результати в тому разі, якщо тісно пов'яже роздуми науковців із тим, що економічне є похідним від регіонально-екологічного. Саме філософський підхід до об'єктивного духу народу в його історичній сформованості дав підстави Гегелю говорити про нього як суб'єкта продуктивної дії, а Марксу визначити працю як „перш за все процес, що здійснюється між людиною і природою, процес, в якому людина своєю власною діяльністю опосередковує, регулює і контролює обмін речовин між собою і природою. Речовині природи вона сама протистоїть як сила природи” [188]. А екологія якраз і є вчення, наука про принципи взаємодії людини з природним довкіллям. Така взаємодія з необхідністю породжує економічне життя людей як життя водночас соціально-економічне. Причому, регіонально визначене, адже слово економіка включає в себе складове ойкос зі значенням дім, житло, батьківщину (родину), дериватом (похідним) від якого є ойкономос – управитель дому, господарства.

Отже, не просто народ України є носієм верховної (суверенної) влади, а народ, підвалинами духу якого є певна територія, певний „рідний край”, мешкаючи в якому, він об'єктивно взаємодіє з середовищем, господарює, перетворює ойкос в ойкономію. Сучасною мовою – починає відчувати себе господарем економічного життя на певній території, яка органічно виводить його на взаємодію з іншими регіонами в межах спорідненого, хоча й дещо відмінного, народу. Варто виходити з того, що продуктивною силою є не засоби виробництва, а саме дух пізнання, дух знань, матеріалізований в них. Тому ми й наголошуємо на тому, що будь-які реформи будуть продуктивними тільки тоді, коли в процес господарювання органічно віллється об'єктивний дух об'єднаних екологічно й соціокультурно суб'єктів. Ось чому розвинена економіка й високий рівень добробуту неможливі без соціалізації знизу, без загальносуспільної єдності, сформованої не політичною ідеологією, а системою права. Адже саме воно не абстрагується від психофізіологічних і психосоціальних особливостей

Управлінсько-правові засоби інтеграції регіонів України: соціально-філософський підхід

людини, не ігнорує суб'єктивність, а надає йому суб'єктного спрямування. Все вище викладене дозволяє запропонувати такі **висновки-рекомендації** для здійснення соціальної інтеграції регіонів України. **Перше.** Потрібно виходити з того, що продуктивною силою є людина як суб'єкт цілепокладальної діяльності. Це означає, що зусилля науковців у сенсі обґрунтування необхідності досягнення організаційно-управлінського ефекту повинні спрямовуватись на вивчення сфери мотиваційних домінант, які визначають поведінку людини. Методологічною основою для цього якраз і мають стати наведені нами філософські підходи до її сутності. Так, якщо взяти такі прояви соціальної дезінтеграції, як фактичний поділ України й українців за формальними територіально-географічними ознаками, то виявиться, що вони зумовлені ігноруванням відмінностей між мешканцями цих місцевостей. Між тим об'єктивно-науковий, а не партійно-політичний, підхід дозволить інтегрувати суспільство. Але для цього суб'єктам державного управління потрібно виходити з того, що мислення як інструмент пізнання означає уміння об'єднувати різноманітне, знайти для нього спільний знаменник і зробити його об'єднаним знаменом, прапором, перетворити те, що з причин невігластва роз'єднує, у фактор об'єднання. Адже це безумовний позитив, що українське суспільство полікультурне, поліконфесійне, тому що саме єдність різноманітного забезпечує соціальну динаміку суспільства. Звичайно, за умови, що належним буде політичний і організаційно-правовий менеджмент.

Друге. Існуючі академічні наукові заклади повинні отримати державне замовлення на складання соціально-психологічного портрету України, включивши до методологічного арсеналу дослідження не тільки традиційні методи, але й методи синергії (синергія буквально означає співпраця) та несправедливо відкинутий в радянські часи географічний детермінізм. Перший дозволить проаналізувати ті соціальні флуктуації (коливання), які відбуваються в різних регіонах України і які цілком виправдано можна вважати чинниками біфуркації (збудження, поштовх до зміни лінійного шляху існування). І це буде об'єктивний вимір регіональних особливостей та напрямків соціальної інтеграції в них, який дозволить приймати адекватні організаційно-управлінські засоби. Адже потрібно позбуватись шкідливого підходу до управління, який традиційно використовувався й використовується нині – посилати для інтеграції „своїх” керівників. Базисом певних регіонально визначених соціумів є властива їм населенню колективна психологія, яка є незмінною впродовж багатьох століть, а для нових країн і держав впродовж багатьох десятиліть. Так, стабільність США чи ФРН зумовлена тим, що територіальний поділ збігається з ментальними соціальними характеристиками населення штатів і земель. Другий дасть можливість визначити вплив природно-географічних чинників на мотиваційну свідомість. Адже цілком очевидно є різниця між населенням, наприклад, Криму й Закарпаття, Волині, Слобожанщини і т.п. Якщо брати Крим, то є різниця між мешканцями чорноморського побережжя і степової частини. Є спільні й водночас відмінні риси соціального характеру у

мешканців сіл і міст загалом по всій території країни, як і в межах кожного регіону. Якщо все це дослідити, матимемо об'єктивну картину суспільної свідомості і тоді політика буде ґрунтуватись на міцному фундаменті закону, згідно якого громадська думка, а не правлячі кола, править світом. Якщо останні ігнорують її, відбувається соціальна дезінтеграція, хоча вони й бажали протилежного – соціальної інтеграції. **Третє.** Регіональна еліта має формуватися як загальнонаціональна за своїми світоглядними мотиваційними спонуканнями. Відзначимо, що світогляд – це форма самосвідомості, яка визначає спосіб життєдіяльності людини. Світоглядна самосвідомість керівника має включати в себе якомога ширші змістовні обрії, в межах яких проживає людина як об'єкт управлінсько-організаційного впливу. Їх якраз і надає філософія в різноманітних своїх вченнях, адже тільки вона закликає людину до самопізнання, а також є методологією пізнання для всіх без виключення наук. Наведені філософські вчення обрані нами з тієї причини, що в них найбільшою мірою розглядається природно-біологічний вимір сутнісних сил людини як безпосередньо життєвий, не абстрагований від її щоденних потреб.

Якщо брати філософію в якості світоглядної характеристики людини, то вона долучає людину до історії пізнання, в якій суб'єктом було людство в цілому, що діяло через взаємодію народів, держав, культур, цивілізацій, релігій. Це і дає підстави стверджувати, що регіональна еліта має бути носієм саме такого рівня свідомості. Якщо брати міфологічний вимір свідомості, на який звертає увагу психоаналіз, філософія життя, філософська антропологія, екзистенціалізм К'єркегора, то матимемо суб'єктивного ідеаліста, політика якого буде проявом суб'єктивізму, адже для такої людини властива героїзація власного імені, а не імені народу. Крім того, це потенційний хабарник, адже соціум на засадах міфології передбачає, по-перше, ідолопоклонство, по-друге, жертвоприношення іншим ідолам, по-третє, поклоніння підлеглих своїй особі, по-четверте, бажання бути верховним ідолом, по-п'яте, відсутність критичних морально-етичних самооцінок. Ми це чітко бачимо на прикладі нашої двадцятилітньої історії – еліта майже незмінна і за перманентний стан кризи в суспільстві ніхто не бере відповідальності. Аналогічно з релігійним світоглядом. Його розуміння у сучасної еліти суто міфологічне, ідолопоклонницьке. А це роз'єднує, дезінтегрує суспільство. Між тим релігія як модус філософського світогляду, по-перше, означає святість зв'язку людини з історичним духом народу і людства загалом, по-друге, благоговіння перед ним, по-третє, постійний зв'язок з власними душевними й духовними намірами, по-четверте, толерантне, з любов'ю і повагою ставлення до людини з іншими поглядами й віруваннями, і, як наслідок, по-п'яте, вироблення практичних навичок морально-етично вмотивованої життєдіяльності. Тому потрібно формувати регіональну еліту на засадах такого, а не церковно-конфесійного, розуміння сутності релігії та релігійного світогляду. Натомість маємо протилежне: з одного боку, бажання держави об'єднати країну, з іншого, постійна демонстрація прихильності влади до однієї конфесії, яка

Управлінсько-правові засоби інтеграції регіонів України: соціально-філософський підхід

спостерігається впродовж усієї новітньої історії України.

Перспектива подальших досліджень

Вона в тому, щоб, інтегруючись у Європейський цивілізаційний простір, теорія державного управління як новий напрям наукових досліджень послуговувалась філософією в її світоглядно-методологічній спрямованості. Адже саме такий підхід властивий системі освіти Європейського Союзу та відповідає вимогам Болонської Декларації, до якої приєдналась Україна понад п'ять років тому. Тоді суспільно-гуманітарні вчення позбудуться емпіризму, який не може вирішити нагальної проблеми, перед якою стоїть країна. А саме: досягнення економічної, політичної та соціокультурної єдності різноманітного.

Література:

1. Воронкова В.Г. Синергетична методологія аналізу соціального управління. – Гуманітарний вісник ЗДІА: Збірник наукових праць / Гол. ред. В.Г.Воронкова. – Вип. 36. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2009. – С.26-46.
2. Державне управління: Навч. посіб. / А.Ф.Мельник, О.Ю.Оболенський, А.Ю.Васіна, Л.Ю.Гордієнко; За ред. А.Ф.Мельник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 342 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
3. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навчальний посібник / За заг. ред. Н.Р.Нижник, В.М. Олуйка. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2002. – 523 с.
4. Лоренц К. Агрессия (так называемое Зло) // Вопросы философии. – 1992. - № 3. – С.3-38.
5. Лоренц К. Восемь смертных грехов цивилизованного человечества // Вопросы философии. – 1992. - № 3. – С.39-53.
6. Маркс К. К критике гегелевской философии права. В е д е н и е // В кн.: Маркс К. и Энгельс Ф. Сочинения. Изд. 2-е. – М., Госполитиздат, 1955. – Т.1. – С.414-429.
7. Морен Э. Утраченная парадигма: природа человека. – К.: КАРМЭ-СИНТО. – 1995. – 240 с.
8. Ницше Ф. Утренняя заря. Мысли о моральных предрассудках. – Св.: Изд. «Воля». – 1991. – 304 с.
9. Ребкало В., Шахов В., Козаков В. Ціннісні виміри державно-управлінської діяльності в Україні // Вісник НАДУ. – 2007. - № 4. – С.151-163.
10. Руссо Ж.Ж. Об общественном договоре, или Принципы политического права / Перевод А.Д.Хаютина и В.С.Алексеева-Попова. – Руссо Ж.Ж. Трактаты. – М., «Наука», 1969. – С.151-302.
11. Сартр Ж.-П. Проблема цели и средств в политике (Тетради по морали) // Этическая мысль. – М.: Республика, 1992. – С. 251 - 263.
12. Сартр Ж.П. Экзистенциализм – это гуманизм // В кн.: Сумерки богов. – М.: Политиздат. – 1989. – С.319-344.
13. Сміт Е.Д. Національна ідентичність / Пер. з англ. П.Таращук. – К., «Основи», 1994. – 224 с.
14. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії / Пер. з англ.. В.Шовкуна. – К.:

Основи, 1995. – Т. 1. – 614 с.

15. Черленяк І. Політична відповідальність як категорія державного управління // Вісник НАДУ. – 2006. - № 2. – С.73-80.

Жадько К.В. Управленческо-правовые способы интеграции регионов Украины: социально-философский подход.

Статья посвящена обоснованию необходимости рассмотрения проблем социально-экономической интеграции регионов Украины под углом зрения философских определений человека и выработки на их основании управленческо-правовых способов социализации, постольку право есть органической составляющей социально-философского знания.

Ключевые слова: управление, право, интеграция, социализация, региональная социализация, социальная философия, государственная политика

Zhadko K.V. Management-lawful tools of integration Ukrainian regions: socio-philosophical approach.

The article to be annotated deals with substantiation of the necessity of consideration problems of social and economical integration Ukrainian regions from the philosophical definitions of the person point of view and production on their basis management-lawful means socialization as the law is an organic component of social-philosophical knowledge.

Key words: management, law, integration, socialization, social philosophy, state policy